

Izák hledá své místo pro život

Převod materiálu
Jana Hofmanová
Pořadí v lekci
14

Téma

Na počátku je... Hospodinovo požehnání.

Cíle

- Dítě uslyší příběh o Izákově cestě.
 - Dítě si vyzkouší, že je lepší mít při svém úsilí někoho na pomoc než snažit se jen sám. Spojí si takovou oporu s Božím požehnáním.
 - Dítě se zamyslí nad tím, jak je možné se (ve víře) vypořádat se závistí, nenávistí, nutností znovu začít, nevzdávat se atd.
-

14.1 Pro učitele

Biblický text: Gn 26,12–25

14.1.1 Výkladové poznámky

- *Izák v zemi pobývá jako host (v.3):* Příběhy praotců Božího lidu jsou příběhy putujících pastevců, nomádů (společenství víry je společenstvím „na cestě“). Tam, kam půjdou, smýjí a mají však žít jako Boží hosté, pracovat, obdělávat i žerpat podle potřeby — mají uprostřed ostatních národů žít jako svědkové Hospodinova požehnání a být svou přítomností také požehnáním pro okolí (Gn 12,2).
- *Požehnání:* dosl. dobrořečení; nejryznější obdarování nebo určitá vnitřní síla, které jsou projevem Hospodinova působení a přítomnosti; úspěch, rodina, úroda, vše, co je živé a životodárné, je Božímu lidu projevem Hospodinova konání. V tomto příběhu je požehnání Izákovi Boží odpovědí na věrnost Abrahamovu (žiny rodiče ovlivňují budoucnost dětí) a projevuje se nejen bohatstvím, ale především pak nalezením pokoje a ujištěním o dobré budoucnosti.
- *Bohatství:* Ve Starém zákoně dva pohledy: lze ho přijmout vděčně jako projev Božího požehnání, nebo s pýchou a jako základ vlastní slávy a moci. Bohatství obvykle znamená slávu a moc (což je zdrojem závisti), ale pro Boží lid je to především obdarování a prostředek pro živobytí a dobrou budoucnost rodiny, ne cíl sám o sobě (ne modla).
- *Studna:* V Palestině půl roku neprší a voda je vzácná, studně má proto životní význam a její zasypání je pohromou — jsou ohroženy základní životní potřeby lidí, úroda i stádo. Proto to byly spíše cisterny, anebo se hloubily ve skalnatých oblastech, kde byly prameny. Soukromé studně bývaly často hlídány a mohly se stávat předmětem sporů; bývaly zasvěcovány božstvím — jedná se tedy také o zápas vyznavačský.
- *Bůh Abrahamův:* V příběhu je patrné, že Izák navazuje ve své víře, postupu, konání a cestování na cestu svého otce Abrahama. Nehledá blahobyt v Egyptě, ale spoléhá na Boží zaslíbení potomstva a země a na to, že Bůh bude s ním. Hospodin není Bohem jednoho místa (jedné studně), provází člověka a zjednává mu místo ve světě; touto důvěrou a jednáním (nejen zopakováním věrouky) začíná tradice biblické víry.

14.1.2 Úskalí

Izákova cesta není zbabřilé ustupování. To, co se možná zdá jako porážky bez boje, jsou rozhodnutí nejít do válečného střetu a s velkým úsilím nalézt jiné pokojné místo, nevzdat to.

Při něm o požehnání nemá převážet jednostranný dojem, že je vždy přímá spojnice mezi blahobytem a Božím požehnáním. Bohatství není vždy důkazem Boží přízně a požehnání naopak není automatické kouzlo pro Boží oblíbence. Požehnání je ujištění o Boží náklonnosti, které rozpoznává ten, kdo Boha v pokorné důvěře vyhlíží.

Pokud bychom jmenovali výčet studní s použitím originálních jmen nebo ekumenického překladu, dťtem se to bude zdát nepřehledné a „ztratí se“. Stačí zdřraznit úsilí a jména neuvádřt („a znovu kopal“), anebo je možné naopak jména psát a studně tak „ztvářnit“ (vytvořit si z nich jakousi pomocnou osnovu vyprávění).

14.1.3 Odkazy

Hájek, Viktor — Hájek, Miloslav: *Biblická dřjeprava*. Praha: Kalich, 1990.

Grün, Anselm: *Jsi požehnáním*. Kostelní vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007.

Výklady ke Starému zákonu. Praha: Kalich v Evangelickém nakl., 1991.

Odkazy na další materiály najdete pod příslušnou kapitolou (14.1.3) na adrese <http://goo.gl/W3uS7x>.

14.2 Pro dřti

14.2.1 Předřkolní dřti

Voda

Připravíme si větší misku s vodou. Pokud je to v prostoru možné, vezmeme dřti nejprve ke kohoutku nebo ke zdroji vody.

Co se stane, když otořím kohoutkem? (Předvedeme; dřti se mohou vody dotknout, pak je povřříme, aby „na řerpaly“ a v mře ji odnesly na místo, kde probřhá zbytek nedřlky.)

Máte vodu rádi? Kde všude je voda? K řemu je dobrá? (Mytř, koupání, pitř, vaření, pranř, zalřvání, plavání...)

Vřte, kde se vzala v kohoutku/v nádobř, odkud teře? (Nádrře, studny.)

Shrneme: Voda je nejdřležitřjší, bez ní to v řivotř nejde; tam kde je ří dost, tam se nám řije mnohem řp.

Izákovy nesnáze

Co když teř otořím kohoutkem a řádná voda nepoteře? Co budeme dřlat? Už se vám to někdy stalo? (Není t řeba dlouho vymřřlet řešení, je to jen otázka, která nás má uvřst do situace.)

Právř to se totiř stalo Izákovi. Izák mřl rodinu, ovce, krávy i pole — potřeboval hodně vody, a tak mřl svou studnu, odkud řerpali a nosili vodu (jako teř my)... (Opřt upozornřme na vodu, třeba tak, ře v ní namořříme ruku.)

Jenže Pelištejci, kteří žili kolem, neradi viděli, že se Izákovi tak dobře daří. Šli a jeho studnu zasypali. (*Vodu v míse překryjeme např. šátkem.*)

Izák tedy odešel z kraje — ale nevzdal se. Hledal na jiném místě, až našel studnu, kterou kdysi vyhloubil jeho otec Abraham a tu obnovil. (*Opět vodu odhalíme a radujeme se z ní.*)

Jenže, ani tentokrát nebyl klid... přišli jiní sousedé a začali ho vyhánět i z nového domova. Má se s nimi Izák prát?

Jenže v zemi, kde se lidé perou a válí, není dobrý život, i když tam je vody dost. Izák chtěl mít, a proto ustoupil a hledal znovu... A hledat vodu v té zemi, to nebylo jen tak, pojďme si to vyzkoušet:

Pošleme dříve za dveře, nebo je vyzveme, aby zavěly oči. Trochu vody nabereme do malé nádoby (např. do víčka, do gumového balonku, nebo jen namočíme kapesník...) a důkladně schováme. Necháme několik dní krátce hledat bez pomoci, přep. jim můžeme i zavázat oči, nebo svázat ruce. Potom se nabídneme že jim pomůžeme — osvobodíme je od případného „handicapu“ a navigujeme je jako při hře „přehořívá — hoří“ (namísto „samá voda“ a „přehořívá — hoří!“ navigujeme slovy „samé sucho/poušť...“ a „kap, kap, kap... — už teče!“). Pokud ani tak někdo nemůže vodu nějaký čas najít, vezmeme ho za ruku, provedeme ho po místnosti a nakonec zavedeme k vodě. Opakujeme více kol, aby se děti prostěídaly.

Boží požehnání

S Izákem to bylo podobné — hledání vody bylo těžké. Izák neměl domov, nevěděl, co si počít. Ale měl Hospodina, svého Boha — nebyl na to sám. Bůh byl s ním, a tak se Izákovi šlo, jako by ho někdo dobře vedl. Možná se cestou trochu bál, nebo mu to hledání nebylo moc příjemné a nevěděl kudy kam (bylo to pro vás příjemné?), ale Izák to nevzdával. A hurá — podařilo se mu to! Nalezl vodu a dobrý domov, kde spokojen žil.

Víte, že i vás Bůh vede a chrání na cestách? Každou neděli si připomínáme při bohoslužbách, že to tak je, že nám to slíbil a že to plní — víte kdy? (*Předvedeme gesto požehnání na konci bohoslužby, které je obvyklé v našem sboru; pokud děti přijímají požehnání při večeři Páně, upozorníme i na to.*)

Nakonec vyřídíme každému dítěti zvlášť, nebo všem společně (podle potřeby dětí) Boží požehnání (např. vložení ruky na hlavu, nebo gestem požehnání:

„Bůh je s Tebou, má Tě rád a chrání Tě. Amen“

(Důležité je, aby bylo patrné, že to není jen hra, že tebe je to míněno stejně vážně jako třeba rada na cestu, nebo maminčinou objetí. Proto je dobré, aby se před tím děti trochu zklidnily, ve větší skupině si mohou třeba stoupnout do kruhu a vzít se za ruce, v menším počtu mohou jednotlivě přicházet a požehnání mohou říkat všichni zbývající spolu s učitелеm.)

Pomůcky: Voda, větší nádoba na vodu, menší nádobka (nebo např. balonek), šátek.

14.2.2 Mladší školní děti

Vyprávění

„Mááááááááá, ať mi to vrátí! To je moje stavebnice!“ Péťa se zlobí. Má na krajíčku. Neví, jestli dřív brečet nebo křičet. Zrovna si postavil sportovní auto a chtěl se pustit do stavby garáže — a najednou si přijde Markétka a začne mu kostky brát! Markétka je jeho sestra, je o dva roky starší, ale copak to znamená, že má jen tak přijít a vzít si co chce? Taková nespravedlnost! Tu stavebnici přece dostal k narozeninám Péťa. Teď je potřeba postavit garáž, to ví přece každý! Rozpěál se a vši silou strčil do Markétky, aby ji odstrčil...

„Koukej toho nechat, ty jedna Markétó!“

Kostky se sypou na zem a maminka v kuchyni slyší už jen plá? obou d?tí.

Už se vám n?kdy stalo, že jste se takhle s n?kým pohádali, nebo dokonce poprali? Pro? se Pé?a tolik rozzlobil? (*Vadí nám všem, když nám druzí n?co berou, kazí plány, ubližují...m?l právo se zlobit.*)

Je na tom te? lépe Pé?a, nebo Markétka? (*Necháme d?ti p?emýšlet a mluvit — nakonec jen upozorníme, že bre?í oba, ani jeden si nehraje tak jak cht?l, jak by rád.*)

Co na to asi ?ekne maminka? (*Možná se bude zlobit, ale hlavn? ji to bude mrzet; nechce, aby mezi nimi byly spory, bude se je snažit utišit a smí?it.*)

P?ijít o stavebnici to je jedna v?c. Ale víte, jak to bylo s Izákem a s jeho studn?mi? (Ne? Tak to dob?e poslouchejte! / Ano? A napadá vás, v ?em je to podobné?) Izák p?išel o studni, o vodu a to je tedy po?ádný problém! Jen si to p?edstavte, p?ijdete ke kohoutku, otoíte a voda nete?e... (*Co všechno to znamená? Neumyjeme se, nenapijeme, nespláchneme, nezalijeme, nedáme zví?at?m, nevypereme...*) Izák sice nem?l kohoutek, ale m?l studni a moc mu na ní záleželo — vždy? v kraji, kde žil, n?kdy neprší t?eba p?l roku a Izák pot?eboval vodu každý den, stejn? jako my. Vlastn? možná ještě víc — kolem stanu se páslo plno ovcí, o kousek dál dor?stalo obilí na poli. Copak m?žete nechat d?ti, telátka a rostliny bez vody? Nem?žete. Bez vody to nejde...

Možná práv? to napadlo i pelištejské sousedy, kte?í Izákovi závid?li jeho hospodá?ství: „Víte co? My mu tu studnu zasypeme! Co se tu má co roztahovat p?ivandrovalec jeden! Pro? by se jeho krávy m?ly pást v naší zemi? A kdo se má dívat na to, jak se ta jeho rodina po?ád rozr?stá a p?ekáží... Poj?te! Zasypeme studnu, nebudou mít vodu, sbalí stany a odtáhnou pry?!“

A tak se v noci potichu vykradli, celá tlupa Pelištejc? — a Izákovu studnu zasypali...

Co te?? Co by m?l Izák ud?lat? Vrátit jim to? Pustit se do boje?

Možná nás to p?ekvapí, ale Izák se rozhodl odejít — p?est?hoval se. Vzpomn?l si na své rodi?e, na Abrahama a Sáru, jak v??ili Bohu, že jim pom?že. A jak putovali do neznáma, byla to cesta t?žká, ale dobrá — a tak se Izák rozhodl jít v jejich stopách. Vyhledal studn? v Geraru, které kdysi vyhloubil Abraham a znovu je obnovil. Doufal, že tam nalezne klid.

Jenže klid netrval dlouho.

„To je naše voda!“ ozvalo se jednou Izákovi nad hlavou, zrovna když se se svými pastý?i sklán?l k prameni, aby se napili a osv?žili. Stáli nad nimi gerarští pastevci, p?epásáni k?ží a s holemi v rukou. Tvá?ili se výhružn?. Mra?ili se a šel z nich strach. Izák se zakuckal a srdce se mu sev?elo. Chvíli bylo napjaté ticho. Izákovi se honilo hlavou: Má se pustit do hádky... anebo ?íct svým pastý??m i celé rodin?, že se musí znovu st?hovat?

Nakonec pomalu vstal a ?ekl Gerarským: „Jestliže je tahle studn? sporná, nebudeme tu z?stávat. Nechceme se s vámi hádat, p?esuneme se jinam.“ A tak sice neradi, ale Izák a jeho muži hledali vodu znovu...

Unavení muži vzali lopatky, provazy, d?ev?ná v?dra a dali se do díla. Napodruhé už to snad musí vyjít! Byla to po?ádná d?ina, ale povedlo se — studna byla p?ipravená.

„Kone?n? úleva!“ radovali se, odpo?ívali a plánovali, jak druhý den postaví p?íst?ešek pro ovce a jak za?nou zase p?kn? hospoda?it. Jenže i tentokrát úleva trvala jen pár dní.

„Tak vy jste nerozuměli, lumpové! Tady ty vody jsou naše! Máme na vás vzít hole?“ Gerarští pastevci dorazili i sem a hlasitě ukazují svůj odpor.

Tentokrát se Izákovi pastýři nechtějí jen tak dát: „Jen si to zkuste! Však se vás nebojíme! Myslíte si, že vám všechno patří? Tak pojďte, chásko pohanská...“ A to už stojí dvě party silných mužů proti sobě a schyluje se k tvrdému boji...

Izák přibíhá zrovna v poslední chvíli: „Co se to tu děje?“ sotva popadá dech a rozhlíží se kolem.

Konečně pochopil, co se stalo: „Kdo bude mít ze studně dobrý užitek, když se tu mezi sebou budeme prát a zabíjet? To je pak studně úplně zbytečná! Stejně nám tu nebude dobře!“

Ale pastevci nedvěřivě hleděli na něj i na sebe navzájem. Dlouho musel Izák mluvit a přesvědčovat muže k pokoji, nikomu se nechtělo ustoupit — není to porážka bez boje? Nakonec si, přece dali říct a rozhodli se ustoupit...

Když se všichni rozešli, Izák si sedl a plakal. Další zklamání. Copak nenajde klidné místo k životu, místo, kde by mohl napít vodu, kde by vyrostly jeho děti? Má to ještě vůbec zkoušet?

Nakonec se odhodlal... Izákovi muži téměř mlčky, unavení a žízňiví vykopali další, třetí studnu. V napětí čekali, co bude dál. Postavili stráž, očekali další nesnáze.

Čekali týden, dva... pak už to byl měsíc a pořádek byl klid. Rozpoznali, že konečně našli své místo.

Izák řekl: „Tady nám dal Hospodin místo, tady máme dost prostoru a tady vyrostou naše děti.“

Tehdy si uvědomil, že Bůh je opravdu s ním, že s ním vždycky byl i bude v těch všech starostech, zkrátka, že mu Bůh žehná — přejde a dává dobro. A poznal to nejen Izák, ale i ti, kteří žili kolem a dříve ho vyháněli; teď se s ním přišli smířit a domluvit. Izák tehdy postavil oltář, aby mohli slavit bohoslužbu — a tak ji slavili: děkovali, radovali se, chválili Boha. Vždyť s jeho pomocí našli dobré místo k životu.

Vzpomínáte na Péru a na Markétku? Napadá vás, co s tím, když chceme každý dělat něco jiného, nebo chceme stejnou věc, aby to nemuselo dopadnout bojem a pláčem? *(Kostičky rozdělí; domluvit se, že jeden si půjčí něco teprve a druhý později; domluvit se na společné stavbě; někdy není možné domluvit se a jeden musí ustoupit — je možné se domluvit, že přišť ustoupí druhý a bude mít třeba o bonbon mí...)*

Někdy je to překvapivě těžké, jako to bylo těžké Izák. Je dobré vědět, že je nám při tom Bůh na blízku, že nás vede k míru a pomáhá vždycky znovu k dobrému řešení jako maminka nebo tatínek. *(Můžeme připomenout závěrečné požehnání v bohoslužbě: „V každé bohoslužbě si připomínáme a potěšujeme se tím, že je Bůh s námi, že je nám ochráncem „po pravici.“ Víte kdy?)*

Interaktivní putování s Izákem

Připravte si několik stanovišť rozmístěných po místnosti (rozumějí Izákova stanoviště), co nejdál od sebe. Přetáhněte si sami dopředu přibíhající z Bible, udejte si osnovu (nebo použijte níže uvedenou). Dvěma přibíhajícími nechtěte, ale vykládejte svými slovy příběh putování.

Osnova putování:

1. *Izák hostem:* na stanovišti jsou obrázky ze života pastevců (např. z obrázkové bible, z encyklopedie, různé) — vyprávíme dětem, jak Izák žil, jak se mu s pomocí Boží dařilo a jak to vzbudilo závist, takže mu Pelištejci zasypali studně; a tak se vydal na cestu... (putujeme po místnosti klikatě k stanovišti 2)

2. *Esek (Spor)*: na stanovišti je tužka a papír — vyprávíme, jakou práci dalo vykopat studni; předvádíme „pantomimicky“ spolu s dětmi kopání studní; vyprávíme o hádce s gerarskými pastýři; napíšeme jméno studně na papír na stanovišti (nebo necháme děti, aby ho odhalili formou hry „šibenice“ — pravidla viz 14.1.3 Odkazy).
3. *Sitná (Odpor)*: na stanovišti je tužka a papír — vyprávíme o dalším stěhování, znovu kopeme a vyprávíme o odporu gerarských; opět pojmenujeme stanovišti a vydáme se na cestu.
4. *Rechobót (Prostorná)*: na stanovišti je tužka a papír — znovu vykopeme studnu, děti si možná uvědomí, jak je to náročné už po několikáté; rozestavíme hlídky; poítáme noci třeba jako při hře „Mste? ko Palermo usíná...“ — po pár nocích si zhluboka oddechne, radujeme se: „Našli jsme místo k životu — B?h má pro každého místo k životu. Tady je naše místo!“
5. *Ber-šeba*: na stanovišti je svíce a bible, třeba i nějaká výzdoba nebo obrázek z příběhu — sedneme si kolem, zapálíme svíci, přečteme závěr textu o tom, jak Izák našel místo a postavil oltář a pomodlíme se.

Pomůcky: Papíry, tužky, bible, obrázky k příběhu, svíce a zápalky.

14.2.3 Starší školní děti

Rozhovor nad příběhem

Přetete společně biblický oddíl.

Zamyslete se nad příběhem — zkuste popsat jednotlivé etapy Izákovy cesty a přemýšlet, kdy asi bylo Izákovi nejhůš, která chvíle byla nejtěžší? (*Úplné zátoky, projevy závesti, st?et s nepřáteli, vid?t zasypanou studni, vydat se ve stopách otce, opakované zklamání...?*)

Zažili jste někdy sami takové situace? (*Nezdar, šikanu, zklamání, chu? to vzdát, nejistotu... při sportu, ve škole, ve vztazích.*)

Jak jste si s tím poradili?

Znáte takové těžké situace ve svét? (*Pro inspiraci lze přinést noviny.*)

Co by se mohlo stát našemu sboru, aby to bylo podobné jako neúspěch se studněmi? (*Spory s okolím nebo mezi sebou; snažit se o diakonii a setkávat se s odporem; být pronásledováni; přijít o kostel; nemít finance...*)

Jak se zachoval Izák? Co musel udělat sám? (*Odhodlat se, mít odvahu a důvěru, spolehnout se.*)

Jak v Izákov? příběhu jedná B?h? (*Žehná, ujišťuje, dává nalézt pokojné místo.*)

Je nějaká podobnost mezi Izákovým příběhem a Ježíšovým? (*Nepřátelské okolí, těžká situace, odhodlání zkoušet to.*)

Ježíš byl vzkříšen, Izák nakonec našel pokojné místo... co to znamená (i pro naše situace)? (*Důvěra, že B?h je „po pravici“ se prokáže jako vítězná; má smysl se snažit a spoléhat na Boží pomoc.*)

Jak rozumíte požehnání — co se při něm děje? (*Viz poznámky pro učitele a úskalí.*)

Přetete si požehnání ze 4. Mojžíšovy 6,24–27 a srovnajte s příběhem — co je společné, co je podstatné (*ujišťování: B?h je s tebou*).

Zkuste společně formulovat požehnání, které by reagovalo na naše aktuální situace a naše „potíže se studnami.“ Můžete z nich vyrobit záložky; nakopírovat a rozdávat lidem na konci bohoslužeb atp. (*Pro*

inspiraci viz Agenda ?CE, nebo požehnání z Iony.)

Projekt T?i studn?

Na?rtn?te na papír nebo flipchart t?i studn?.

Nechte d?ti ?íkat/psát: do první — co by si p?ály pro sebe, do druhé — co by si p?ály pro sv?t, do t?etí — co by si p?ály pro sbor/spole?enství, tak jak tu jsme v ned?lce.

K jednotlivým studnám a jejich obsah?m vedeme rozhovor o tom, jaká k nim vede cesta (aby se to uvedené da?ilo), co se poda?ilo/da?í, co se neda?í, trápí nás a ohro?uje.

P?eteme společn? biblický p?íb?h.

M?žeme nechat d?ti, aby studny dotvo?ily pomocí výst?i?k? z novin, kresbami...

Shrneme vyjád?ené v?ci do modlitby pod?kování a prosby, abychom m?li dostatek sil usilovat o „vodu“ v t?chto studnách, nevzdávali to a v??ili, že B?h nás p?i tom posiluje a ob?erstvuje.

14.3 Liturgie

14.3.1 Písn?

Mír na zemi daruj nám (BTS 38); Radujte se brat?i (Svítá 284); P?ed Tebou, Pane (Svítá 456); Tvé požehnání (EZ 489); Vsta? a hledat poj? tu zem (Svítá 379); Jak dobré a ut?šené (Svítá 422); Majim, majim (Svítá 351)

14.3.2 Biblický text k zapamatování

Nedej se p?emoci zlem, ale p?emáhej zlo dobrem. (? 12,21)

14.3.3 Rituál

Ke společnému zp?vu nebo volání: *Dál p?ece nejdeme sami (Svítá 39).*

14.3.4 Okénko do bohoslužeb

Brat?i a sestry, milé d?ti, napadá vás n?co, co dá opravdu hodn? práce? Co vám dá hodn? práce? (Mn? dá t?eba spoustu práce...) A jaká je asi nejt?žší práce?

(Nápady spíše jen sbíráme, nemusíme je hodnotit: „ano, to taky dá spoustu práce...“)

Myslím, že spoustu práce dá taky vykopat studni... už jste n?kdy kopali studni nebo jámu? Slyšel(a) jsem p?íb?h o ?lov?ku, který musel kopat dokonce n?kolik studní a to byl tedy po?ádný hrdina! Jenom si te? nevzpomínám, pro? vlastn? jedna nesta?ila... a povedlo se mu to nakonec? Víte co? Zkuste to zjistit v ned?lce a na konci bohoslužeb nám to povíte/ukážete na obrázku.

Varianta: Lze použít i úvod z vypráv?ní o Petrovi a Markétce.

14.3.5 Modlitba

Náš Pane a Bože, někdy kopeme kolem sebe, kopeme do vřcí, strkáme se mezi sebou a hádáme se... Odpusť, že někdy při tom zapomínáme na lásku.

Pomoz nám, ať kopeme jenom tam, kde to vede k němu dobrému, třeba jako když Izák kopal studň. Dej, ať se stejn jako on nevzdáváme a hledáme mír a dobré místo v život.

Buť nám na blízku, žehnej nám. Amen.

Odkaz na pracovní list

[12 Spory o studň](#)

[12 Spory o studň - st](#)

[02 Izák](#)

[5. přikázání – Izák](#)

Cílová skupina

[Předškolní](#)

[Školní](#)

[Starší školní](#)

Katechetické cykly

[Dál přece nejdeme sami I \(Od stvoření k Josefovi + Od Mojžíše k Rút\)](#)

Biblický odkaz (kat)

[Genesis 26,12–25](#)